

EPDK, DAĞITICI-BAYİ DENETİM SİSTEMİNE İLİŞKİN KURUL KARARINDA KAPSAMLI DEĞİŞİKLİKLER YAPTI

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu'nun 7 nci maddesine, 5576 sayılı Kanun'un 2 nci maddesiyle "*Dağıtıcı lisansı sahipleri, Kurum tarafından belirlenen esaslara uygun olarak bayilerinde kaçak akaryakıt satışının yapılmasını önleyen teknolojik yöntemleri de içeren bir denetim sistemi kurmak ve uygulamakla yükümlüdür.*" şeklindeki altıncı fıkra eklenmiştir. Kaçakçılıkla mücadelede kamunun çalışmalarının tek başına yetmediği ve piyasa aktörlerine de bu konuda sorumluluk getirilmesi gerektiği düşüncesiyle yapılan bu düzenleme sonrasında Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), kurulacak olan denetim sisteminin esaslarını belirlemek üzere Petrol Piyasasında Dağıtıcı Lisansı Sahiplerinin Bayi Denetim Sistemine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında 27.06.2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararı'nı kabul ederek yürürlüğe koymuştur.¹

EPDK, petrol piyasasında faaliyet gösteren dağıtıcı lisansı sahiplerinin tescilli markaları altında piyasaya sunulan akaryakıtla ilişkin kalite kontrol izlemesinin etkin biçimde yapılması ve bayilerinde kaçak akaryakıt satışının önlenmesini teminen denetim sistemi kurması ve uygulamasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacını taşıyan 27.06.2007 tarihli ve 1240 sayılı Kurul Kararı'nda kapsamlı değişiklikler öngören bir değişiklik taslağını 04.12.2014 tarihinde Kurum internet sayfasında yayınlarak kamuoyunun görüşüne açmıştı.

Kamuoyu ve sektör görüşlerini alan EPDK, 12.02.2015 tarihli toplantısında değişiklik taslağını görüşerek karara bağlamıştır. Bu konudaki 5468-1 sayılı Kurul Kararı 21.02.2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. **01.06.2015 tarihinde yürürlüğe girecek olan** Karar incelendiğinde, 1240 sayılı Kurul Kararı'nda dağıtım şirketlerine getirilen yükümlülüklerden istasyon otomasyonu sistemi ve kurumsal kimliğe ilişkin olanlar dışındaki yükümlülüklerin kaldırıldığı görülmektedir. Kararın, yaptığı değişiklikler aşağıda özetlenmektedir:

1- 1240 sayılı Kararda dağıtıcı lisans sahiplerine getirilmiş olan:

- Akaryakıt istasyonlarındaki akaryakıt fiyatları, ilan, pano ve akaryakıt türlerinin isimlendirilmesi hususlarının Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun olup olmadığının kontrolü,
- Bayi tesislerinin periyodik denetimi; tank, pompa bakım ayarları ve kalibrasyonu, tesiste taşıma ve/veya hile amaçlı akaryakıt katılabilecek ürünlerin bulunup bulunmadığının kontrolü,
- Yılda en az bir defa bayisine ait tesiste ikmal edilen her bir akaryakıt türünden numune alımı ve bu numunelerin analizleri,
- Kurumsal kimliğin belli bir sürede tamamlanması,

¹ 06/07/2007 tarihli ve 26574 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

- Tüketici ihbar ve şikâyetleri için ücretsiz telefon numarası, elektronik posta adresi ve yazışma adresi tahsis ettirilmesini ve bu bilgilere ilişkin levha ve çıkartmaların bayilerine ait tesislerde bulundurulması.

yükümlülükleri, 1240 sayılı Karar'ın kapsamında çıkarılmıştır.

2- 1240 sayılı Karar'ın "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesindeki tanımlardan "Kanun", "Elektronik Veriler", "İstasyon Otomasyon Sistemi" ve "Kurumsal Kimlik" tanımları dışındaki diğer tanımların tamamı kaldırılarak, İstasyon Otomasyon Sistemine müteallik olmak üzere "Akaryakıt Hareketi", "Arıza, Aykırılık", "Bayi Denetim Sistemi", "Bildirim Sistemi", "İzinsiz Müdahale", "Kayıt Dışı İkmal", "Otomasyon Sistemi Kılavuzu", "Otomatik Uyarı Sistemi", "Uzaktan Erişim Sistemi", "Tadilat" ve "Zaman Damgası" gibi 12 adet yeni tanım Karara eklenmiştir.

3- Denetim sistemi kurma ve uygulama yükümlülüğü kapsamında dağıtıcı lisansı sahiplerinin yapacakları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- a) Akaryakıt istasyonlarında akaryakıt hareketlerini elektronik ortamda izlenebilmesine yönelik istasyon otomasyon sistemi kurmak, bayi denetim sistemi ile bayilerindeki akaryakıt hareketlerini izlemek ve raporlamak,
- b) Bayi denetim sistemi kapsamındaki;
 - i. EPDK tarafından belirlenen web hizmeti aracılığıyla EPDK'ya sağlayacağı elektronik verileri,
 - ii. EPDK'nın erişimine ve ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarının görevlerinin gerektirdiği ölçüde erişimine imkân sağlayan uzaktan erişim sistemini,
 - iii. Bildirim sistemi aracılığıyla göndermesi gereken bildirimleri,
- c) Otomasyon sistemi kılavuzuna göre oluşturmak ve EPDK'ya sunmak
- d) Bayi denetim sistemini anlık sorgulanmasına yönelik olarak web hizmetlerini EPDK'nın erişimine sunmak
- e) Bayi denetim sistemi kapsamında elde edilen verilerden faydalanarak EPDK'nın ayrıca talep edeceği her türlü bilgi, belge ve raporları hazırlamak
- f) Bayi denetim sistemine, istasyon otomasyon sistemindeki aykırılıkları tespit etmeye yönelik veriler arası karşılaştırmaları da içeren otomatik uyarı sistemi kurmak ve uygulamak
- g) İlk defa lisans alacak olan bayiler için lisans alma tarihinden, lisanslı bayinin dağıtıcı değiştirmesi halinde ise dağıtıcı değişikliğinin lisansa derç tarihinden itibaren en geç bir ay; dağıtıcı şirket birleşmeleri veya dağıtıcı şirketin devredilmesi durumunda birleşme veya devirden itibaren altı ay içerisinde akaryakıt istasyonundaki kurumsal kimlik çalışmalarını tamamlamak; bayilik sözleşmesinin herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, piyasa faaliyetine devam edilen istasyonda bulunan kurumsal kimlik öğelerini, Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliğinde öngörülen süreler içerisinde dağıtıcı değişikliği tadilinin yapıldığı tarihe kadar veya süresi içinde tadil başvurusu yapılmaması

ya da Kuruma yeni bayilik sözleşmesi ibraz edilmemesi nedeniyle bayilik lisansının sona erdirildiği tarihe kadar kaldırmamak.

4- Dağıtıcı lisansı sahiplerinin istasyon otomasyon sistemine ilişkin yükümlülükleri ise;

- a) Akaryakıt istasyonlarında tadilat dışında kalan her yerde (tank, geçici tank, pompa vs.) istasyon otomasyon sisteminin çevrim içi olmasını ve bayi denetim sistemi kapsamında veri kaybı oluşmamasını sağlamak,
- b) Bayilerindeki istasyon otomasyon sistemi usul ve esaslara uygun olacak şekilde çevrim içi olana kadar ilgili bayiye akaryakıt ikmalini yapmamak,
- c) Bayi denetim sisteminde ve/veya istasyon otomasyon sisteminde oluşan arızaları, ilk arızanın meydana geliş tarihinden itibaren **en geç 10 gün içerisinde** gidermek
- d) Bayilik lisansı sahiplerinin lisanslarında EPDK tarafından dağıtıcı değişikliği tadili yapıldığı günden itibaren 10 gün içerisinde istasyon otomasyon sistemini çalışır hale getirmek
- e) Elde ettiği ticari sır niteliğindeki bilgilerin güvenliğini sağlamak ve gizliliğini korumak,
- f) Bayi denetim sistemi kapsamında yer alan elektronik verilerde değişiklik yapmamak,
- g) Bayisinin talebi halinde istasyonuna ait elektronik verileri bayisiyle paylaşmak,
- h) Otomasyon sistemi kılavuzunda yer alan uzaktan erişim sistemi ile oluşturulması gereken raporlara ait verileri, zaman damgası ile en geç 3 gün içerisinde işaretlemek,
- i) Akaryakıt istasyonunda aykırılık tespit etmesi halinde; konuya ilişkin bilgi belgeler ile istasyon otomasyon sistemi verilerini bildirim sistemi aracılığıyla 24 saat içinde EPDK'ya bildirmek,
- j) Her bir bayisine ilişkin otomasyon sistemi kılavuzundaki “İstasyon Otomasyon Sistemi” ve/veya “Köy Pompası Otomasyon Sistemi” verilerini, birbirini takip eden 5 gün boyunca Kuruma sağlamaması durumunda verilerin sağlanmadığı ilgili bayisine ve/veya köy pompasına akaryakıt ikmalini kesmek; akaryakıt ikmalinin kesildiği günden itibaren 5 gün içerisinde sorunları giderip söz konusu verileri tekrar EPDK'ya sağlamaya devam etmek ve akaryakıt ikmaline başlamak

şeklinde belirlenmiştir.

5- Kararda ayrıca bayilik lisansı sahiplerinin otomasyon sistemine ilişkin yükümlülükleri yeniden belirlenmiştir. Buna göre bayiler;

- a) Akaryakıt istasyonlarında kurulu olan istasyon otomasyon sisteminin güvenliğini sağlamak,
- b) İstasyon otomasyon sistemine izinsiz müdahalede bulunmamak,

- c) İstasyon otomasyon sistemi çevrim içi olmayan yerlerde (tank, geçici tank, pompa vs.) akaryakıt hareketine konu eylem (satış, dolum vs.) gerçekleştirmemek,
- d) Satışlarıyla ilgili dağıtıcısının talep ettiği her türlü belgeyi 5 gün içinde ibraz etmek,

yükümlülüğü altındır.

6- Yapılan değişiklikler doğrultusunda 1240 sayılı Kararın ekindeki tablolar da revize edilmiş, bazı tablolar kaldırılarak, yeni tablolar eklenmiştir.

01.06.2015 tarihinde yürürlüğe girecek bu değişiklikler için dağıtıcı ve bayilik lisansı sahiplerinin gerekli hazırlıkları yaparak, durumlarını bu Karara uygun hale getirmeleri gerekmektedir.